

PÅ VÄG MOT EN INTEGRERAD ÖRESUNDSREGION

ØRESUNDSBRO KONSORTIET

JUNI 2005

Innehåll

Sammanfattning	2
Talar du danska eller svenska med din kollega eller granne?	3
Gränsupplevelser	4
Inställningen till att flytta över sundet	5
Bostäder, bilar och natur gör det attraktivt att flytta till Sverige	6
Bil- och bostadspriser gör det oattraktivt att flytta till Danmark	7
Inte alla riktar blicken över Öresund när de letar ny bostad	8
Inställningen till att pendla över Öresund	9
Ytterligare information	11

SAMMANFATTNING

Fem år efter öppnandet av Öresundsbron är Öresundsregionen en naturlig del av vardagen för många själländare och skåningar. En del har fått svenska eller danska kollegor, andra har släkt, vänner eller bekanta som har flyttat över till andra sidan av sundet. Och det finns anledning till ännu högre förväntningar när det gäller flyttlass och jobbsökande tvärs över gränsen under kommande år. En undersökning som analysinstitutet Norstat har genomfört för Øresundsbron visar att varken språk eller kultur utgör något väsentligt hinder för integrationen i Öresundsregionen.

Skillnaderna i lön, bostads- och bilpriser samt övriga levnadsomkostnader är betydande mellan den danska och den svenska sidan och utgör idag de väsentligaste ekonomiska drivkrafterna bakom integrationen

i Öresundsregionen. Men oavsett hur stora de ekonomiska incitamenten är, kommer integrationen inte långt om det saknas öppenhet för de möjligheter som finns på den andra sidan sundet. Därför är det glädjande att se att invånarna i Öresundsregionen allmänt sett är öppna inför möjligheterna på den andra sidan och har en hygglig kännedom om de attraktiva möjligheter som Öresundsregionen erbjuder. Men öppenheten inför möjligheterna på andra sidan Öresund och interaktionen med den andra sidan är fortfarande koncentrerad till området närmast Öresund, i synnerhet kring Köpenhamn och Malmö, medan man i de områden som ligger längst bort från Øresundsbron inte i samma utsträckning har blicken riktad mot andra sidan sundet.

Talar du danska eller svenska med din kollega eller granne?

Öresundsregionen är nu, fem år efter att Øresundsbron öppnades, en integrerad del av livet för en stor del av invånarna i regionen. De högre lönerna tillsammans med de utmaningar den danska arbetsmarknaden erbjuder har lett till att det i dag är väsentligt fler själländare som har svenska kollegor. Cirka 24 procent av den sysselsatta befolkningen på Själland, Lolland-Falster och Bornholm arbetar idag direkt tillsammans med minst en svensk kollega och hela 58 procent träffar svenskar antingen på sin egen arbetsplats eller i förbindelse med affärsmöten.

Det är väsentligt svårare att få syn på danska pendlare på väg till Malmö eller Lund en morgon vid Øresundsbron än svenska pendlare på väg åt andra hållet. Femton procent av de sysselsatta skåningarna har danska kollegor, medan 41 procent träffar danskar i förbindelse med arbetet. De lägre lönerna och restiden är de två viktigaste skälen till att själländarna inte söker arbete i Sverige.

De höga bostadspriserna i Köpenhamnsområdet och de danska bilpriserna avskräcker i hög grad skåningarna från att flytta till Danmark. Därför är det endast var fjärde person i Skåne som känner minst en som har flyttat till Danmark under de senaste fem åren. I gengäld har en hel del skåningar fått danska grannar under de senaste fem åren. De lägre levnadsomkostnaderna och i synnerhet de lägre bostadspriserna

i Skåne har lett till att väsentligt fler själländare flyttat till Skåne. Därför är det också fler själländare (42 procent) som känner en eller flera personer som har flyttat till Sverige under de fem år som gått sedan bron invigdes.

Ju närmare Øresundsbron du bor, desto större är sannolikheten att just du har en kollega som bor på andra sidan Öresund eller har släkt, vänner eller bekanta som flyttat över till andra sidan. I Köpenhamn har varannan invånare minst en person i bekantskapskretsen som flyttat till Sverige under de senaste fem åren, medan endast var fjärde i Storstrøms amt kan nämna en person i bekantskapskretsen som har flyttat till Sverige. Samma mönster upprepar sig när de blir tillfrågade om svenska kollegor. Av de själländare som arbetar i Köpenhamn träffar 70 procent svenskar i förbindelse med arbetet, medan Storstrøms amt återigen ligger lägst. Här är det endast 32 procent som träffar svenskar i förbindelse med jobbet.

Samma mönster ses i Sverige. Av invånarna i Malmö – Lund är det minst 30 procent som känner minst en person som har flyttat till Danmark under de senaste fem åren, medan 23 procent från övriga Skåne kan nämna en eller fler som har flyttat till Danmark.

Gränsupplevelser

Mitt på Øresundsbron är gränsen mellan Danmark och Sverige markerad med en blå EU-skylt. Men skylten får ingen större uppmärksamhet av dem som åker över bron. 60 procent av invånarna i Öresundsregionen säger att de inte tänker på att de korsar en gräns när de reser över Øresundsbron. Något fler tänker dock på att de inte längre befinner sig i hemlandet när de talar med en svensk respektive en dansk. Av själländarna är det 43 procent och av skåningarna 41 procent som säger att de inte tänker på om det är en dansk eller svensk de talar med. Allt som allt ett ordentligt steg på vägen mot en bättre integration över sundet.

Ett annat tecken på den ökande integrationen över Öresund är dels det växande antalet danskar som flyttar till Skåne, dels det växande antalet pendlare, i första hand från Skåne till Köpenhamnsområdet. Men även attityden till att flytta till andra sidan sundet eller att söka arbete eller utbildning på den andra sidan sundet är en viktig indikator på den regionala integrationen och inte minst på i vilken riktning integrationen kan förväntas röra sig under kommande år.

Inställningen till att flytta över sundet

Fem procent av själländarna anser att det är troligt att de kommer att flytta till Sverige inom två år, medan fyra procent av skåningarna anser det troligt att de flyttar till Danmark inom samma tidsperiod.

Nu är det inte så att fem procent av själländarna, dvs. 83.000 personer, kommer att flytta till Sverige, eller att fyra procent av skåningarna, dvs. 31.000 personer, kommer att flytta till Danmark under de närmaste två åren. Siffrorna visar snarare att regionens invånare tar de möjligheter som finns på andra sidan bron i beaktande när de söker ny bostad, och det är ett viktigt steg i integrationsprocessen. Det är en av de mentala broar som krävs för att Öresundsregionen ska bli till en enda integrerad region.

Det är dock fortfarande endast en del av invånarna i regionen som överväger möjligheterna på den andra sidan i sina flyttfunderingar. 23 procent av själländarna och 29 procent av skåningarna säger att det är troligt att de byter bostad inom två år. Endast fem procent på Själland och fyra procent i Skåne säger att det är troligt att de flyttar till Sverige respektive Danmark.

Huruvida man funderar på att flytta till Sverige beror i hög grad på var man bor. Av invånarna i Köpenhamn och på Frederiksberg är det 7,9 procent som säger att det är sannolikt att de flyttar till Sverige inom två år. Motsvarande andel för Vestsjællands amt är endast 3,6 procent.

Andel av den vuxna befolkningen på Själland och öarna som anser det sannolikt att de kommer att flytta till Sverige inom två år

Köpenhamn och Frederiksberg	8%
Köpenhamns Amt	5%
Frederiksborg Amt	2%
Roskilde Amt	4%
Vestsjællands Amt	4%
Storstrøms Amt	4%
Totalt	5%

Bostäder, bilar och natur gör det attraktivt att flytta till Sverige

När man frågar själländarna tvekar de inte. Det är de lägre priserna på bostäder och bilar samt den vackra svenska naturen som gör det attraktivt att bo i Sverige. 70 – 80 procent av själländarna svarar jakande på denna fråga. Även de låga levnadsomkostnaderna i övrigt, bostadsstandarden och uppväxtmiljön för barnen gör det attraktivt att flytta till Sverige. Språk- och kulturskillnader spelar inte så stor roll för den genomsnittlige själländaren. Den enda minusposten är restiden till arbetet och kostnaderna för att ta sig över Öresund. Här svarar 38-39 procent att dessa faktorer gör det mindre attraktivt att flytta till Sverige. Det finns dock ingen överväldigande enighet om detta. Mellan 18 och 20 procent menar att kostnaderna för att resa över Öresund och de ändrade restiderna tvärtom gör det attraktivt att flytta till Sverige.

Faktorer som gör det attraktivt respektive oattraktivt för själländarna att flytta till Sverige

	Attraktivt	Oattraktivt
Bostadspriserna	80%	5%
Bilpriserna	79%	4%
Tillgången till natur	72%	3%
Övriga levnadskostnader	49%	16%
Bostadsstandarden	48%	6%
Barnens uppväxtmiljö	36%	13%
Kulturskillnader	28%	15%
Språkskillnader	24%	21%
Restiden mellan bostad och arbetsplats	20%	39%
Kostnaden för att resa över Öresund	18%	38%

Bil- och bostadspriser gör det oattraktivt att flytta till Danmark

Det är i första hand svenskarna i sydvästra Skåne, dvs. det område som ligger närmast Øresundsbron, som anser det sannolikt att de kommer att flytta till Danmark inom de närmaste två åren. Exempelvis menar 4,8 procent av invånarna i Malmö – Lund – Trelleborg-området att det är sannolikt att de flyttar till Danmark.

Skåningarna är lite mer osäkra på vad som är attraktivt respektive mindre attraktivt med en eventuell flytt till Danmark än vad danskarna är inför motsvarande fråga. Det är dock alldeles uppenbart att man inte finner det särskilt attraktivt att flytta till

Danmark. De faktorer som gör att Skåne uppfattas som attraktivt är desamma som gör Själland oattraktivt. De höga kostnaderna för bostad och bil är de två enskilda, mest negativa faktorerna med att bo i Danmark, enligt skåningarnas uppfattning. Men även bostadsstandarden uppfattas som mindre attraktiv, liksom bristen på natur. Tiden för resor mellan bostad och arbete, samt kostnaderna för dessa resor, uppfattas lika negativt av skåningar och själländare. Mellan 20 och 35 procent anser att språk- och kulturskillnader, övriga levnadsomkostnader samt barnens uppväxtmiljö gör det oattraktivt att flytta till Danmark.

Andel av den vuxna befolkningen i Skåne som anser det sannolikt att de kommer att flytta till Danmark inom två år

Malmö/Lund/Trelleborg	5%
Ystad/Simrishamn	6%
Helsingborg/Landskrona	3%
Övriga Skåne	2%
Totalt	4%

Faktorer som gör det attraktivt respektive oattraktivt för skåningar att flytta till Danmark

	Attraktivt	Oattraktivt
Bostadspriserna	10%	58%
Bilpriserna	11%	49%
Bostadsstandarden	13%	43%
Tillgången till natur	15%	38%
Restiden mellan bostad och arbetsplats	13%	37%
Kostnaden för att resa över Öresund	11%	37%
Språkskillnader	17%	34%
Övriga levnadsomkostnader	19%	32%
Barnens uppväxtmiljö	15%	27%
Kulturskillnader	25%	21%

Inte alla riktar blicken över Öresund när de letar ny bostad

Som redan nämnts är det många av dem som går i flyttankar som omedelbart avvisar tanken på att flytta till Sverige. Vännerna, släkten och arbetet är de viktigaste orsakerna till att huvuddelen av själländarna finner det osannolikt att de kommer att flytta till Sverige. Det känns bra att ha vännerna i närheten. Man vill helst inte flytta längre bort från familjen, som kanske redan bor långt borta (till exempel på Jylland). Hos vissa finns en oro för att tappa kontakten med släkt och vänner om man flyttar till Sverige. En del ser inte Skåne som en möjlighet eftersom de skulle få för långt till arbetet om de bodde där. Många är helt enkelt inte intresserade av att flytta till Sverige, eller säger att de har det bra i Danmark.

I Skåne är närheten till släkt, vänner och arbete, samt det faktum att man oftast redan äger sin bostad, de viktigaste orsakerna till att 90 procent av invånarna inte kan tänka sig att flytta till Danmark.

Inställningen till att pendla över Öresund

Sex procent av själländarna och tolv procent av skåningarna finner det troligt att de kommer att söka arbete eller börja studera på andra sidan sundet inom de närmaste två åren. Dessa siffror ger, återigen, en indikation på öppenheten hos regionens invånare inför möjligheten att söka arbete eller satsa på utbildning på den andra sidan. Siffrorna kan dock inte ligga till grund för en beräkning av hur många som rent faktiskt kommer att börja pendla till arbete eller utbildning på andra sidan sundet.

Sammanlagt 35 procent av alla danskar som bor på Själland eller öarna finner det troligt att de inom två år kommer att söka nytt arbete eller börja på en utbildning. I Skåne är det 38 procent av den vuxna befolkningen som går i liknande tankar. Det innebär att gott och väl var tredje skåning som funderar på att söka nytt arbete eller att satsa på en utbildning tar med Danmark i sina överväganden. Av de själländare som funderar på nytt arbete eller utbildning är det 17 procent som överväger att söka sig till Sverige.

Sammanlagt två tredjedelar av alla de personer i Öresundsregionen som funderar på att söka arbete eller

utbildning på den andra sidan sundet bor i närheten av Øresundsbron, antingen i Malmö/Lund/Trelleborg-området eller i Köpenhamns amt eller på Frederiksberg.

Av själländarna är det framför allt unga studerande och privatanställda tjänstemän som anser det sannolikt att de kommer att söka arbete eller utbildning i Sverige. Tillsammans utgör de två tredjedelar av alla med intresse för arbete eller utbildning i Sverige. Åldersprofilen är också mycket markant. De i åldern 18 till 29 år är mest öppna för tanken på att söka arbete eller utbildning i Sverige. I denna åldersgrupp är det 13 procent som svarar att det är sannolikt. Ju äldre de är, desto färre själländare är det som ser Sverige som ett alternativ när det gäller arbete.

I Skåne är intresset för att arbeta eller studera i Danmark fördelat på fler yrkesgrupper än på Själland. De studerande utgör fortfarande en stor grupp, men även tjänstemän inom den privata sektorn, icke utbildade samt utbildade arbetare samt ledande tjänstemän och specialister inom den privata sektorn ser möjligheter på den danska arbetsmarknaden och i den danska utbildningsvärlden. Detta kan också ses i åldersprofilen

Andel av skåningarna som anser det sannolikt att de kommer att söka arbete eller utbildning i Danmark inom de närmaste två åren

Malmö/Lund/Trelleborg	15%
Ystad/Simrishamn	8%
Helsingborg/Landskrona	12%
Övriga Skåne	6%
Totalt	12%

Andel av själländarna som anser det sannolikt att de kommer att söka arbete eller utbildning i Sverige inom de närmaste två åren

Köpenhamn och Frederiksberg	9%
Köpenhamns Amt	7%
Frederiksberg Amt	2%
Roskilde Amt	4%
Vestsjællands Amt	4%
Storstrøms Amt	5%
Totalt	6%

för de personer som är intresserade av att söka arbete eller utbildning i Danmark. De två största grupperna utgörs av de unga under 30 samt de i gruppen 40 till 49 år.

För skåningarnas del är det de högre lönerna i Köpenhamnsområdet, den större arbetsmarknaden med fler utmaningar, den ökade möjligheten att få arbete samt kulturskillnaderna som gör det attraktivt att söka arbete eller utbildning i Danmark. Negativa faktorer är de olika regelverken när det gäller arbetsmarknad och socialförsäkring. Tillsammans med restid och resekostnader gör de det mindre attraktivt att söka arbete eller utbildning i Danmark .

Många själländare har allmänt svårt att uttrycka någon åsikt om vad som gör det attraktivt eller oattraktivt att arbeta eller studera i Sverige. De skattemässiga skill-

naderna i kraft av den låga SINK-skatten är den enda parameter som själländarna är överens om gör arbete i Sverige attraktivt. När det gäller resten av de parametrar som de tillfrågats om är meningsskiljaktigheterna allmänt sett ganska stora och många anser sig inte kunna ta ställning i frågan. Restiden är dock en parameter som gör att vissa anser det mindre attraktivt att arbeta eller utbilda sig i Sverige.

Metod

Resultaten i denna rapport baseras på telefonintervjuer som analysinstitutet Norstat gjorde för Øresundsbronns räkning i april 2005. Undersökningen genomfördes i Öresundsregionen, det vill säga på Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm och i Skåne. Respondenterna är ett representativt utsnitt av Öresundsregionens befolkning mellan 18 och 60 år.

Faktorer som gör det attraktivt respektive oattraktivt att söka arbete eller utbildning i Danmark

	Attraktivt	Oattraktivt
Löneskillnader	53%	11%
Utmaningar i arbetet	38%	13%
Kulturskillnader	34%	14%
Möjligheten att få arbete	31%	13%
Skattemässiga skillnader	25%	19%
Arbetsmiljön	21%	19%
Språkskillnader	20%	29%
Restid	19%	29%
Olika regler på socialförsäkringsområdet	18%	25%
Olika regler på arbetsmarknaden	16%	24%
Reskostnader	15%	28%

Faktorer som gör det attraktivt respektive oattraktivt att söka arbete eller utbildning i Sverige

	Attraktivt	Oattraktivt
Skattemässiga skillnader	59%	8%
Möjligheten att få arbete	31%	13%
Reskostnader	29%	26%
Kulturskillnader	29%	17%
Arbetsmiljön	26%	9%
Utmaningar i arbetet	25%	15%
Språkskillnader	25%	23%
Olika regler på socialförsäkringsområdet	22%	14%
Olika regler på arbetsmarknaden	21%	14%
Restid	21%	35%
Löneskillnader	19%	25%

Ytterligare information

Ytterligare information finns i rapporter som kan hämtas på Øresundsbrons hemsida www.oeresundsbron.com.

All information i denna skrift kommer från Øresundsbron.

Øresundsbro Konsortiet · Vester Søgade 10 · DK-1601 København V · Danmark · Tel. +45 33 41 60 00 · Fax +45 33 41 61 02
Øresundsbro Konsortiet · Kalkbrottsgatan 141 · Box 4278 · SE-203 14 Malmö · Sverige · Tel. +46 (0) 40 676 60 00 · Fax +46 (0) 40 676 65 80
info@oeresundsbron.com · www.oeresundsbron.com